



РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД УЖИЦЕ

СКУПШТИНА ГРАДА
I Број: 001313759 2024
Датум: 25. април 2024. година

На основу члана 31. и 60. став 1. тачка 64. Статута града Ужица ("Службени лист града Ужица" број 4/19) Скупштина града Ужица, на седници одржаној 25.априла 2024. године, доноси

РЕШЕЊЕ

I Усваја се Извештај о раду са финансијским извештајем Народног позоришта Ужице за 2023. годину који је Управни одбор Народног позоришта Ужице, усвојио Одлуком број 3-304/24 од 14. марта 2024. године.

II Решење ступа на снагу даном доношења.

III Решење доставити Народног позоришту Ужице и Градској управи за послове органа града, општу управу и друштвене делатности.



ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ
Бранислав Митровић

ГРАД УЖИЦЕ

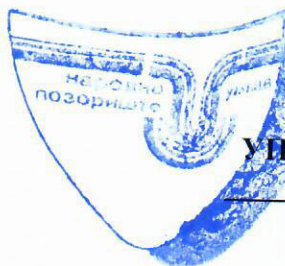
+381 (0) 31 590 135 • e-mail: predsednikskupstine@uzice.rs

На основу члана 44. Закона о култури ("Службени гласник РС", број 72/2009, 13/2016, 30/2016, 6/2020, 47/2021 и 78/2021) и члана 39. Статута Народног позоришта Ужице бр.1-224/23 од 17.03.2023.године, Управни одбор Народног позоришта Ужице на седници одржаној 14.03.2024.године донео је

ОДЛУКУ

1. Усваја се Извештај о раду Народног позоришта Ужице за 2023. годину.
2. Ову одлуку доставити оснивачу.

Број: 3-304/24
Ужице, 14.03.2024. год.



ПРЕДСЕДНИЦА
УПРАВНОГ ОДБОРА

Б. Јанковић



Народно позориште Ужице

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА УЖИЦЕ
ЗА 2023.ГОДИНУ**

**Народно позориште Ужице
Ужице, Трг партизана бр.12
031/519-966, pozoristeuzice@mts.rs
матични број 07156774
ПИБ 100600174
Ужице, Бр.159/24 од 02.03.2024.године**

Садржај:

1. Увод.....	03
1.1. Историјат установе, циљеви и мисија.....	03
1.2. Правни основ за обављање делатности установе.....	05
1.3. Делатност установе.....	06
1.4. Организациона структура установе.....	06
1.5. Начин финансирања.....	07
2. Извештај о извршењу годишњег плана рада (програмски део).....	07
2.1. Програмске активности и пројекти реализовани из средстава буџета Града; (Табела 1а).....	08
2.2. Програмске активности и пројекти реализовани из сопствених средстава и других извора.....	11
2.3. Програмске активности и пројекти који нису реализовани, а били су предвиђени годишњим планом рада.....	11
2.4. Програмске активности и пројекти који су делимично реализовани.....	11
2.5. Програмске активности и пројекти који су реализовани током године, а нису били предвиђени годишњим планом рада.....	12
2.6. Програмске активности и пројекти реализовани ван матичног подручја.....	12
2.7. Програмске активности и пројекти реализовани на основу међународне сарадње.....	12
2.8. Програми других установа или појединаца који су се одвијали у установи у уступљеним терминима.....	12
2.9. Оцена реализованог програма од стране стручне јавности.....	13
Прилог: Табела са приказом свих планираних и реализованих програмских активности и пројеката (Табела 1б).....	13
3. Кадровски услови (људски ресурси).....	24
3.1. Стање запослених.....	24
3.2. Број и структура запослених према правилнику о систематизацији.....	25
3.3. Промене стања запослених у току године.....	26
4. Стање основних средстава.....	26
4.1. Просторни услови рада.....	26
4.2. Стање објеката и опреме.....	26
4.3. Реализација капиталних пројеката, набавка основних средстава и инвестиционо одржавање објеката и опреме.....	27
4.4. Текуће одржавање објеката и опреме.....	27
5. Финансијски извештај.....	27
5.1. Остварење прихода.....	27
5.2. Извршење расхода.....	28

1. Увод

1.1. Историјат установе, циљеви и мисија

Народно позориште у Ужицу основано је 1945. године са циљем да задовољи потребе грађана у области позоришне уметности. Предмет његовог пословања је сценско-музичка делатност, драмска, оперска, балетска и сродне уметничке делатности, као и оркестарска, камерна, солистичка, инструментална, стваралачка и извођачка делатност: књижевно стваралаштво, књижевна критика, преводилаштво, сликарство, вајарство, примењене и друге ликовне делатности. Оснивач Народног позоришта Ужице је Скупштина општине Ужице и оно је данас једино професионално позориште не само на територији Златиборског округа, него и целе југозападне Србије. Народно позориште Ужице основано је као Обласно народно позориште одлуком Министарства просвете Србије 10. августа 1945. године. Прва премијера била је 4. септембра 1945. године, Нушићева "Госпођа министарка", у режији Обрада Недовића. Свој рад Позориште је започело у Соколском дому. Од 1948. године Народно позориште Титово Ужице премешта се у Филкин биоскоп, који се налазио на главној градској улици. Са реконструкцијом главног градског трга, Трга партизана, Позориште добија своју нову зграду, која је са целим тргом представљала и нови урбани идентитет града - пројектант је био архитекта Станко Мандић. Позориште је закључно са сезоном 2022/2023 извело 557 премијеру.

ПРЕДИСТОРИЈАТ

Позоришни живот у Ужицу датира од 1856. године, када је основано Театрално друштво као програмска активност тадашњег Читалишта (прве библиотеке у граду, основане те исте, 1856. године). Театрално друштво је било смештено у Каљевића кући (угледни председник Округног суда и трговац). Ужички Театар основао је Стојан Обрадовић, управитељ Читалишта (сведочи његово писмо кнезу Милошу Обреновићу из 1859. године).

Прва позоришна представа у Ужицу изведена је 15. фебруара 1862. године. Био је то комад "Бој на Чачку 1815". Исте године приказани су комади "Смрт Стевана Дечанског" и "Ајдуци". Године 1866. малобројна грађанска публика гледала је представу "Хајдук Вељко".

Новински чланак сачуван из периода прве премијере сведочи о интересовању Ужичана за позоришни приказ: "Најодличнији цвет нашег грађанства беше са највећом љубављу на овом представљању и соба за седење је дупке пуна... Осим 100 душа што беше у соби и на местима што се могаше видети, још се толико повратило, јер није било места за њих".

Након ових првих извођења, позоришни живот у граду је имао дужу паузу, све док предратне 1913/14. године ђачка позоришна група Гимназије, под руководством професора Дејана Маленковића као њеног оснивача, није извела више комада.

Умеђуратном периоду градска публика је, изгледа, више показивала склоности ка филмској уметности, јер настаје ново затишје у позоришним приказима.

Тек са првим данима Ужичке републике, 1941. године, уметничка партизанска чета изводи домаће и совјетске писце: "Мати", "Кнез Иво од Семберије", неколико Нушићевих комада, "Како се калио челик", "Почетак буне против дахија"... Главне улоге играли су Милутин Чолић, Алија Недић, Филип Марјановић, Миленко Ђурић, Часлав Јехличка. Поред Каљевића куће, у којој је традиција била настављена, представе су биле извођене и у Соколском дому (Соколани) и Филкином биоскопу. Требало је да прође читав један век, да би са реконструкцијом главног градског трга, позориште добило своју сопствену зграду. Нова зграда позоришта отворена је 1967. године. Она је заједно са тргом представљала и нови урбани идентитет града.

Народно позориште Ужице има већ дугу и успешну традицију. Професионализам у овом позоришту је стар више од пола века и доведен је до прилично високог нивоа.

Ужице, као град има преко 60 хиљада становника. Ту је и више хиљада студената и средњошколаца из подручја југозападне Србије, северне Црне Горе и Босне. Развој, јачање и осавремењавање институције позоришта знатно утиче на буђење умртвљеног духа овог града и подручја која му гравитирају. Што се тиче позоришта, оно се труди да својим радом и репертоаром сваком свом посетиоцу-гледаоцу пружи могућност да му позоришна представа не буде само забава, него и да му прошири видике, оплемени и олакша живот тако што ће моћи да боље разуме и себе и свет око себе, сопствени идентитет и своју људску димензију и меру, да кад изађе из ове зграде схвати да је добро што је ушао у њу и да опет дође. Наравно, не мислимо да позориште може учинити људе бољим него што јесу, али, бар што се тиче младих, наша мисија ће бити отворена врата. Ово позориште тежи да постане место савремене креације, актуелни театар који кореспондира са временом у коме живи.

Ужичко позориште у свом сектору готово потпуно покрива све сегменте професионалног циклуса позоришног стваралаштва. Велика пажња се поклања и библиотеци и архиву позоришта. Анимација и стварање културних навика код будуће публике јесу међу најбитнијим циљевима стратешког плана овог позоришта, који као своју мисију дефинише стварање брэнда од овог града кроз позоришна деловања.

Ужичко позориште као једино позориште у региону, својим деловањем покрива територије Ужице, Златибор, Пожега, Сирогојно, Косјерић, Прибој, Пријеполје, Бајина Башта, Тара, Нова Варош, Љубовија, Фоча, Беране, Пљевља... Менаџмент позоришта покушава да у репертоарској политици избалансира домаћу и страну, класичну и модерну или експерименталну драматургију, не би ли задовољио потребе шаренолике циљне групе. Истичемо се, нарочито у последњој деценији, бројним наградама на фестивалима, те заиста јаком међународном сарањом у последњих пар година. Кроз организацију Југословенског позоришног фестивала, позориште покушава да се уцрта на мапу релевантних позоришних институција на простору бивше СФРЈ, што олакшава чињеница да га, због географског положаја, за позоришта бивших република везује више културно-историјских сличности него што је то случај са другим позориштима у земљи.

Планови и циљеви:

- очување и развој позоришне уметности и традиције
- развој разноликог сценског живота који је конкурентан са савременим светским позоришним тенденцијама
- дефинисање и афирмација културног идентитета
- проучавање, остваривање и ширење позоришног медија
- репозиционирање позоришне праксе и изградња свести о значају нових методолошких приступа у позоришној пракси
- успостављање платформе за размену драмских, истраживачких и едукативних пројеката позоришних трупа широм света
- актуелизовање значаја савременог позоришта у ширем социјалном контексту
- приближавање позоришта принципима савременог пословања које је већ деценијама утврђено и суверено функционише у Европи
- репертоар - од античке до савремене драме
- развој алтернативних сценских израза који делују на минимуму сценских захтева

Практични задаци које извршавамо:

- стимулисање грађана у културним активностима, посредством разноврснијег позоришног израза стимулисањем позоришних едукативних активности и институција

- професионални развој специфичних људских ресурса у културној сфери
- развој позоришне инфраструктуре
- потпора афирмацији разноликог позоришног живота
- подстицање диверсификације позоришне понуде и иновација али имплементација алтернативних позоришних облика
- осигуравање позоришне сарадње на широком нивоу
- подстицај развоју мултикултуралним пројектима
- развој интернационалне сарадње

Концепт НПУ

Залажемо се за позориште идеје. Тачније драматуршко – редитељско позориште идеја у којем су глумци учесници колективног чина а не центар. За позориште слободе и отворености где доминира редитељева поетика на плану форме и значења.

Мисија: РАЗВОЈ РАЗНОЛИКОГ СЦЕНСКОГ ЖИВОТА КОЈИ ЈЕ КОНКУРЕНТАН СА САВРЕМЕНИМ СВЕТСКИМ ПОЗОРИШНИМ ТЕНДЕНЦИЈАМА И АФИРМАЦИЈА ДОМАЋЕГ ДРАМСКОГ ТЕКСТА.

1.2. Правни основ за обављање делатности установе

Правни основ за обављање делатности Народног позоришта Ужице су следећа правна акта:

- Закон о култури (Сл.гласник РС бр.72/2009; 13/2016 и 30/2016, исп 6/2020, 47/2021, 78/2021 и 76/2023.);
- Посебан колективни уговор за установе културе чији је оснивач Република Србија, Аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе („Сл.гласник РС“ број 3/2022-26 и 114/2023)
- Посебан колективни уговор запослених код послодаваца за запослене у Народном музеју Ужице, Историјском архиву Ужице, Народној библиотеци Ужице, Градској галерији Ужице, Градском културном центру Ужице и Народном позоришту Ужице број 022-120/22 од 12.10.2022.године);
- Уредба о класификацији делатности („Сл.гласник РС“ број 54/10);
- Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Сл.гласник РС“ број 44/01..... 11/2012, 124/2012, 8/2013, 4/2014, 58/2014, 113/2017-др.закон, 86/219 и др. закон и 157/2020 – др. закон);
- Закон о буџетском систему („Сл. гласник РС“ бр.54/2009; 73/2010; 101/2010; 93/2012; 62/2013; 63/2013; 108/2013; 142/2014, 68/2015, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021 и 92/2023);
- Закон о раду („Сл.гласник РС“ број 24/2005; 61/2005; 54/2009; 32/2013; 75/2014; 13/2017 (одлука УС), 113/2017 и 95/2018);
- Закон о безбедности и здрављу на раду („Сл.гласник РС“ број 35/2023),
- Закон о локалној самоуправи („Сл.гласник РС“ број 129/07 и 83/2014, 101/2016, 47/2018 и 111/2021);
- Закон о заштити од пожара („Сл.гласник РС“ број 111/09, 20/2015 и 87/2018),
- Уредба о разврставању објеката, делатности и земљишта у категорију угрожености од пожара („Сл.гласник РС“ број 76/2010);
- Статут Народног позоришта Ужице број 494/17 и измене и допуне број 1-224/23 од 17.03.2023.године.

- Правилник о систематизацији послова и радних задатака Народног позоришта Ужице број 646/19 од 02.09.2019.године.

1.3. Делатност установе

Народно позориште Ужице обавља основну делатност - 90.01 Извођачка уметност, која обухвата:
- постављање позоришних и оперских и плесних програма/представа, припрему извођења музичких програма (концерата), као и друге врсте сценског извођења
- активности позоришних трупа, дружина, оркестара или музичких група циркуса
- активности самосталних уметника као што су глумци, плесачи, музичари и водитељи.

Остале делатности:

-90.02 Друге уметничке делатности у оквиру извођачке уметности која обухвата:

- помоћне активности у оквиру извођачке уметности, позоришних плесних представа, концерата и оперских представа и других врста сценског извођења;
- активности редитеља, продуцентата, сценографа и сценских радника, мајстор светла
- активности продуцентата или организатора уметничких догађаја, са сценском опремом или без ње.

-90.03 уметничко стваралаштво која обухвата:

- активности самосталних уметника као што су вајари, сликари, цртачи цртаних филмова, карикатуристи, гравери, бакроресци, литографи и др;
- активности писаца, у свим областима, укључујући белетристику, техничке тестове; активности слободних новинара (уметнички критичари)
- конзервацију и рестаурацију уметничких дела као што су слике, филмови, књиге.

1.4. Организациона структура Народног позоришта Ужице

Организација је неопходна за успешан рад позоришта као једне од многобројних људских делатности, али и веома специфичне делатности уметничког карактера.

Сходно томе, битно је осврнути се на мезоорганизациони ниво позоришта, односно на организациони облик овог позоришта као институције.

Народно позориште у Ужицу је стално репертоарско, професионално позориште, са сталним глумачким ансамблом.

НПУ не одступа од историјско-традиционалног модела организације позоришта где оно све своје функције обавља преко позоришних сектора, па овде постоје: уметнички, технички и сектор општих и заједничких послова. На челу сваког сектора је директор сектора који је за послове које обавља одговоран директору Позоришта.

Шематски приказ организационе структуре Народног позоришта Ужице



1.5. Начин финансирања.

- Буџет града Ужица;
- Конкурси Министарства културе Републике Србије и други;
- Сопствени приходи;
- Спонзорство.

2. Извештај о извршењу годишњег плана рада (програмски део)

Протеклу годину обележила су најмања издвајања за нове програмске активности у протеклим деценијама. Буџетско смањење издвајања за програмске активности и забрана запошњавања доводи до озбиљних потреса са чијим ћемо се последицама тек суочавати у наредном периоду. Као што је опште познато, позориште као институција је веома комплексна. Најмањи потреси који у неким другим институцијама врло често остану и незабележени у позоришту могу оставити дуготрајне последице. Благовремено планирање је предуслов за функционисање ове институције. Ризике приликом планирања веома је тешко предвидети.

Упркос свим отежавајућим околностима и финансијско техничким проблемима као и разним ограничењима успели смо да реализујемо преко 260 различитих програмских садржаја (премијера, проба, фестивала, пратећих програма и садржаја повезаних са позоришним деловањима, гостовања других уметника и сродних садржаја позоришту). На самом крају године започет је рад и на представи Ковачи на основу Анекса II уговора о финансирању програма у култури у 2023.години бр.II број 022-158/23 од 04.12.2023.године чије ће јавно извођење бити реализовано у предстојећем периоду, а 13. октобра изведена је и премијера представе Валпургијска ноћ по тексту Велимира Лукића.

Представе које су игране на репертоару из предходних сезона:

- Василиса Прекрасна, Миодраг Станисављевић у режији Вахидина Прелића
- Р.У.Р. Карел Чапек у режији Драгане Варагић
- Народни посланик, Бранислав Нушић у режији Славенка Салетовића
- Перплекс – Мариус вон Мајенбург у режији Горана Головка
- Месец дана на селу, Иван Сергејевич Тургеев у режији Милана Нешковића
- Свињски отац, Александар Поповић у режији Хаџи Немање Јовановића
- Д пиг, Бранислав Нушић у режији Бранка Поповића
- И то се зове љубав, М.Шизгал у режији Ксеније Крнајски

- Дугоња, Видоња и Трбоња, К. Чапек у режији Немање Ранковића
- Тртица рајске птице, Бранко Димитријевић у режији Николе Завишића
- Палчица, Ханс Кристијан Андерсен у режији Немање Ранковић

Укупан број одиграних представа са нашег репертоара: 70

Укупан број реализованих проба: 142

Укупан број осталих садржаја и активности: 45

Број посетилаца на представама ужичког позоришта износи: 10904

2.1. Програмске активности и пројекти реализовани из средстава буџета Града; (Табела 1а)

Ред. бр.	Назив програмских активности/пројеката	Планирано из буџета Града	Извршено из буџета Града
1.	Валпургијска ноћ	2.481.356	2.481.355
2.	Ковачи	518.644	498.852
3.	28.ЈПФ – Без превода	4.337.000	4.336.972

У протеклом периоду Народно позориште Ужице је реализовало следеће програмске активности на основу Анекса II уговора о финансирању програма у култур у 2023. години бр. II бр.022-158/23 од 04.12.2023. године

Назив пројекта: Валпургијска ноћ

Реч редитељке Снежана Тришић: „Лов на вештице“ је хајка на слободну мисао, својеволјност, непослушност, самосвојност и слободну реч. Тај лов траје вековима. Иако ловци мењају своју униформу, идеологију, преуређују институције или светски поредак, мета је увек на челу слободоумне мислеће особе, оне која не ћути, не трпи и није покорна.

Волела бих да могу да кажем „прогон вештица“ је метафора али ме свакодневне вести демантују. Нема метафоре. Жене и даље страдају, трпе насиље, јавни и медијски линч. Уметници страдају, интелектуалци, такође.

Процењује се да је око шездесет хиљада жена спаљено и брутално убијено под оптужбом да су вештице током средњег века. Велимир Лукић је драму Валпургијска ноћ написао 1964. године. У то време, крајем шездесетих и почетком седамдесетих година, „лов на вештице“ у Југославији био је у пуном замаху. Хајка на писце, интелектуалце, интелигенцију, професоре и уметнике ставила је под кључ велика књижевна дела, филмове, позоришне представе, сценарија, часописе. Неистомисљеници и неподобни су прогоњени а њихова дела су завршила у канцама строгих цензора...

Запитала сам се зашто онда Велимир Лукић Валпургијску ноћ пише као фарсу. Чему се он то смеје? Мрачном и крвавом пиру историје или ломачи на којој рукописи „не горе“. Кога у ствари Лукић „спаљује на ломачи“ у својој фарси?

У Валпургијској ноћи две младе жене, Урсула и Лидија, оптужене су да су вештице и да вештичарењем шире кугу. Да би прича била компликованија ту су демони Ричмонд и Рабант, један писац, затим Кнез, Судија, Свештеник, Капетан, Војник, Инквизитор, и дактилографкиња Ингрид. Чудан сплет околности кроји ову непредвидиву причу о снази уметности, уметничког дела и маште. Можда данас немамо ломаче у оном средњовековном смислу али живимо у контролисаној хиперпродукцији обесмишљене и срозане културе и уметности. Одузети уметнику право да ствара слободно, садржајно и субверзивно дело, урушити и умањити критеријуме, терати га у баналне кич садржаје, лимунаде и сапунице, и добро га плаћати или наградити за то, само један је перфидан облик манипулације, инквизиције и цензуре.“

Реализоване активности на пројекту: склопљени и потписани уговори са сарадницима ангажованих ван редова запослених, редитељска експликација, редитељско драматуршки рад на тексту, прављење глумачке поделе, избор ауторског тима, направљене сценографске и костимографске скице, створена драматургија простора, анализа ликова, почетак рада са глумцима, проба са глумцима, израда техничке документације за израду сценографије и костима, набавка реквизите и осталих потребних елемената представе, мизансценске проба на сцени, мераће проба, техничке проба, израда визуелног идентитета, припрема програмске књижице, дизајн и штампање пропагандног материјала, организовање конференције за медије, организовање и припрема премијере, евалуација након премијере, даљи ток представе...

Назив пројекта: 28. Југословенски позоришни фестивал - „Без превода“ у Ужицу

Позоришни фестивал „Без превода“ у Ужицу ове године доживео је своје двадесетосмо издање. Како ова крупна бројка говори о дугочекности ужичког фестивала из чега произлази чињеница да се овај фестивал храни значајем и важношћу коју има за ужу и ширу културну заједницу. Фестивал је финансиран од стране Министарства културе РС као и из буџета Града.

Публика која посећује фестивал, а чине је грађани Ужица, њихови гости и гости из других делова Србије као и из читавог региона, воле позориште, воле своје омиљене глумце и добре представе. Зато је сваке године фестивалска сала увек пуна и ова чињеница одређује и посебну атмосферу фестивала. Велики број младих на представама као и округли столови који су такође веома добро посећени чине готово јединствени пример фестивалског догађања не само у Србији него и у регији. Све ово одређује и начин селекције која је усмерена првенствено према квалитету представа из протекле сезоне а не према специфичним естетским концептима и поделама модерно-класично. На овогодишњем издању у селекцији било је и радикално модерних и традиционалних представа али све су оне оставиле дубоког трага на публику својим театролошким значајем.

Главни програм фестивала од 1 – 7. новембра 2023. године
Среда 1. новембар: НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ
ДЕЦА, по роману Милене Марковић, опера у 17 песама на музику
Ирене Поповић Композиторка и редитељка Ирена Поповић

1/550

Четвртак 2. новембар: ЈУГОСЛОВЕНСКО ДРАМСКО
ПОЗОРИШТЕ БЕОГРАД ЕДИП, Софокле, режија Вито Тауфер

1/570

Петак 3. новембар: ГРАДСКО ДРАМСКО КАЗАЛИШТЕ
ГАВЕЛЛА ЗАГРЕБ НАШ РАЗРЕД, Тадеусз Слободзианек,

режија Јасмин Новљаковић	1/540
Субота 4.новембар: НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ САРАЈЕВО ИВАНОВ, Антон Павлович Чехов, режија Паоло Мађели	1/540
Недеља 5.новембар: НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ ОЧЕВИ И ОЦИ, Слободан Селенић, режија Вељко Мићуновић	1/540
Понедељак 6.новембар: ЦРНОГОРСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ ПОДГОРИЦА НЕСПОРАЗУМ, Албер Ками, адаптација и режија Дамјан Пејановић	1/540
Уторак 7.новембар: АТЕЉЕ 212 БЕОГРАД ОТАЦ, аутор Флоријан Зелер, редитељ Паоло Мађели	1/550

УКУПНО: 7/3830

Пратећи програм 28. ЈПФ /Без превода

1. новембар

19:00 Хол позоришта

Изложба фотографија Радована Баје Вујовића

2. новембар

17:00 Мала сцена – Народно позориште Ужице

Изложба радова студентске радионице “Холокауст – меморијални простори” ,

Универзитет уметности Београд, Факултет примењених уметности Београд, Одсек

Унутрашња архитектура и дизајн намештаја. Ментори : др Данијела Димковић, доцент,
мр Тања Манојловић, редовни професор и Мирјана Милакић, доцент

3. новембар

18:00 Народна библиотека Ужице

Промоција књиге: Незгодни сугласнички склопови - Поетика ритма и отпора Миодрага
Мише Станисављевића

Издавач: Ужичка књижевна република и РК ЛИНКС

О књизи говоре: Саша Илић , Ксенија Радуловић, Ружица Маријановић

4. новембар

17.30 Народно позориште Ужице - Мала сцена

Ауторски пројекат Марије Меденице „НЕОДУСТАЈАЊЕ” , (позоришна представа)

6. новембар

12:00 Регионални центар за професионални развој запослених у образовању Ужице

Трибина: Криза читања и савремено позориште

Модератор: проф.др Марина Миливојевић Мадјарев

18.00 Народна библиотека Ужице

Промоција књиге : СА ЦВЕЈОМ

Издавач: Издавачка кућа Клио и Фондација Мој Балкан

Приредила: Бека Вучо

О књизи говорили:

Бека Вучо, Ксенија Радуловић, Зоран Хамовић и Зоран Стаматовић

Укупан број фестивалске публике износи преко 4 000 укључујући и публику са пратећим програмима.

Више информација о протеклом фестивалу <http://www.jp.f.uzickopozoriste.rs/>

2.2. Програмске активности и пројекти реализовани из сопствених средстава и других извора

Назив пројекта: 7. Ревија представа за децу „Октобарске чаролије“ од 16.10 - 20.10.2023.године

Ревија представа за децу организује се већ седму година за редом. Иако је традиција позоришта за децу релативно млада значај представа за децу је вишеструк. Потреба за оваквим видом манифестације појавила се из потребе најмлађих суграђана да учествују у културно – уметничком животу града, а наша жеља била је да употпунимо градске саджаје посвећене деци. Сам пројекат базиран је на приказивању представа за децу од понедељка до петка на Великој сцени НПУ. Током сваког ревијалног дана изводи се по 2 представе. Учесће у овом програму узимају, поред нашег и друга позоришта из Србије која имају адекватну представу за ову манифестацију. На овој ревији приказане су следеће представе за децу.

Представе:

Понедељак 16.октобра у 10,00 и 12,00 часова Народно позориште Ужице „ВАСИЛИСА ПРЕКРАСНА“, Миодраг Миша Станисављевић, режија Вахидин Прелић.	2/960
Уторак 17. октобар у 14:00 и 16:00 Академија 28 Београд „ИВИЦА И МАРИЦА“ по мотивима истоимене бајке.	2/1100
Среда 18. октобар у 10:00 и 12:00 Про-Арт Београд „ПЕТАР ПАН“ по мотивима цртаног филма.	2/1140
Четвртак 19.октобар у 16,00 и 19,00 часова Крушевачко позориште „ХРАБРА КРОЈАЧИЦА“ текст Јелена Палигорић Синкевић, режија Марко Торлаковић.	2/1100
Петак 20. октобар у 16:00 и 18:00 Позориште за децу и младе Крагујевац „ЈЕЖИЋ ЖОЖО“ аутор кузман Крстев, редитељ Емилија Мрдаковић.	2/980

Све представе су играње два пута дневно и укупан број деце који их је погледао износи 5280.

2.3. Програмске активности и пројекти који нису реализовани, а били су предвиђени годишњим планом рада.

Планирани програми и планиране активности су реализовани. Прилагођавани су и усклађивани са текућим условима пословања и тренутним околностима.

2.4. Програмске активности и пројекти који су делимично реализовани.

Сви пројекти су финансијски реализовани. Јавна приказивања планирана су у предстојећем периоду.

2.5. Програмске активности и пројекти који су реализовани током године, а нису били предвиђени годишњим планом рада

Све активности и пројекти су усклађени са годишњим планом рада и изменама.

2.6. Програмске активности и пројекти реализовани ван матичног подручја

Народно позориште Ужице у протеклом периоду обављао је своју мисију презентујући свој рад и промоцију Града у следећим местима са представама:

1. 16.01.2023. Василица Прекрасна Крушевац играла два пута истог дана
2. 19.01.2023.године Василиса прекрасна Златибор
3. 13.02.2023.године Д Пиг Златибор
4. 15.03.2023.године Народни посланик Лучани
5. 06.04.2023.године Народни посланик Пожега
6. 27.04.2023.године Дугоња, Трбоња, Видоња у Фочи играли два пута
7. 16.05.2023.године Василиса Прекрасна Алексинац
8. 13.06.2023.године Месец (дана) на селу Зајечар
9. 26.06.2023.године Д Пиг Фоча
10. 14.11.2023.године Василиса прекрасна Врање играла два пута истог дана

2.7. Програмске активности и пројекти реализовани на основу међународне сарадње

На основу међународне сарадње није било реализованих активности ни пројеката изузимајући ЈПФ – Без превода и регионалне сарадње са позориштима из Хрватске, Босне и Црне Горе.

2.8. Програми других установа или појединаца који су се одвијали у установи у уступљеним терминима

- Дејану Максимовићу за школу глуме
- Чудо у Шаргану – Удружење Пркос из Чајетине 1/220
- Прича се по граду Београд 1/520
- Идем путем па загрлим дрво – Андрија Милошевић 1/570
- Ево нас овде – Дејан Максимовић 1/80
- Усуд по Григорију – Приштина у Грачаници 1/181
- Бајка о позоришту – Звездара театар Београд 1/300
- Госпођа Министарска – Удружење Пркос из Чајетине 1/103
- Издата сала НТЦ квиз – Лајв Рицх
- Издата сала Удружење дистрофичара Ужице
- Издата сала Ужичка гимназија Ужице
- И Фестивал школских хорова – Град Ужице 1/260
- Фестивал на пола пута “Девојчице” 1/180
- Женски разговори Београд 1/400

- Издата сала – Балетски фестивал Марије Маге Магазиновић из Београда
- Издата сала - Путевима српских лепота – Концерт града Ужице
- Издата сала Уметничка школа Ужице
- Издата сала од 25.05.-27.05.2023.године Цез концерт Ужице
- Издата сала Добровољном ватрогасном друштву Ужице
- Издата сала Музичком фестивал за децу Лира Ужице
- Шоу бизнис Николе Ђуричка Београд 1/430
- Издата сала Предшколској установи Ужице
- Издата сала Удружење ЕРЕ Ужице
- Издата сала КУД Севојно Ваљаонице Севојно
- Издата сала КУД Први партизан Ужице
- Прах Београд 1/430
- Нова година у Зачараној шуми Театар 031 Ужице 1/500

ПРЕГЛЕД СВИХ ПЛАНИРАНИХ И РЕАЛИЗОВАНИХ ПРОГРАМСКИХ АКТИВНОСТИ/ПРОЈЕКТА У 2023..ГОДИНИ

Табела 16

Р. бр.	Назив програмских активности/пројекат	Планирана средства			Извршено		
		Буџет Града и министатво	Средства из сопствених и других прихода	Укупно планирано	Буџет града	Средства из сопствених и других прихода	Укупно извршено
1.	Валпургијска ноћ	2.481.356	500.000	2.981.356	2.481.355	384.906	2.866.261
2.	28.Јпф – Без превода	7.337.000	4.300.000	11.637.000	7.336.972	3.570.688	10.907.660
3.	Ковачи	518.644	400.000	918.644	498.852		498.852

2. .9. Оцена реализованог програма од стране стручне јавности.

Део писаног и објављеног материјала везаног за активности и програме у протеклој години можете наћи на сајту позоришта <https://uzickopozoriste.rs> и фестивалском сајту www.jpj.uzickopozoriste.rs

НАПОМЕНА: Молим Вас да уз текст буде наведено да је критика део пројекта „Критичарског каравана“ који реализује Удружење позоришних критичара и театролога Србије, под покровитељством Министарства културе и информисања.

2. Програм Радио Београда – позоришна критика

Александар Милосављевић

Иван Тургењев, Месец (дана) на селу, режија Милан Нешковић, Народно позориште Ужице
Актери представе Месец (дана) на селу једни друге често питају колико је сати. Рекло би се да су ужурбани, да о времену воде рачуна, па и да им оно измиче. Истина је, међутим, да већину јунака

драме Ивана Тургеева не чекају неодложни послови, да власници летњиковца и њихови гости, време проводи у атмосфери летњег одмора, воде испразне разговоре и досађују се, док послуга своје обавезе испуњава без журбе, у темпу свакодневне рутине. Пошто јунаци представе никуда не журе, онда постаје јасно да питање „колико је сати“ можемо разумети или као пуко оправдање за прекид дотадашњег разговора или као вапај који доспева из сфере подсвесног.

Уосталом, испод наизглед мирне површине нешто ври. Или би барем морало да ври. Јер газдарица имања вара мужа с његовим најбољим пријатељем, а у исти мах се заљубљује у приватног учитеља према којем нежна осећања гаји и веома млада васпитачица деце богатих родитеља. Муж би можда и приметио необично понашање жене, али спас од истине тражи у измишљеним пословима везаним за одржавање имања.

Ова прича, данас највише налик ТВ новелама, а у времену настанка јефтиним херц романима, послужила је Тургееву за преиспитивање друштених односа у тадашњој Русији, указивању на неправеду које богати чине себи потчињеним, али је истовремено била и болно сведочанство о несрећеним људима, њиховим испразним животима, чежњи за љубављу и немогућности да се ишчупају из жабокречине властитих живота.

У представи ужичког позоришта редитељ Милан Нешковић и драматуршкиња Јелена Мијовић ову причу и њене актере пропуштају кроз призму садашњег времена, задржавају основне токове мотивације која у акцију води драмске јунаке, али их притом не третирају као карикатуре, не смеју им се, па их чак и не осуђују. С друге стране, све што је у предствви смешно, а таквих је момената много, последица је веште и фино спроведене редитељско-драматуршке игре коју најчешће препознајемо као аргументе које је Чехов својевремено користио уверавајући свог редитеља Станиславског да је написао комедије а не драме.

Наиме, као и код Чехова, и овде су на делу слике из свакодневице оних које нису способни, или не морају да се брину за своју егзистенцију, дакле особа које у препуштању доколици и свему што она собом носи, проналазе лек за несрећу која их дубоко притиска. Чак ни они међу ликовима који су принуђени да својим радом зарађују за живот, у овој представи нису одвећ оштро супротстављени својим газдама, јер Нешковић не реализује инсценацију социјалне драме.

Њега занима одговор на питање које уосталом постоји и код Тургеева: шта се дешава у душама и једних и других, и газда и оних који су им по разним основама потчињени, било тако што су радна снага, као што су то васпитачица, иначе сироче, приватни учитељ и служавка, било да је потчињеност последица друштвених релација, као што је то случај са чанколизима, дружбеницом главне јунакиње, локалним доктором.

Ни ужичка представа није превидела социјалну димензију Тургеевљеве драме, и она се овде подразумева, али је третирана као један од елемената који ће гледоцима још више приближити динамику актуелне друштвене стварности. Све друго, а пре свега изгубљеност у лавиринтима свакодневице, немоћ да се кормилари властитим животом, компромиси којима се наводно кроти рђаво наклоњена судбина, а на првом месту готово перверзно уживање у ништавилу испразности, исто је као и код руског писца, и не разликује се од дијагнозе коју својим актерима поставља данашње време.

Већ провереној групи одличних глумаца – Игору Боројевићу, Бојани Зечевић, Дивни Марић, Вахидину Прелићу, Ивани Павићевић и Тијани Карајић Радојичић, сада се придружују Дејан Максимовић и изванредна Вања Ковачевић. Без њихове прецизне игре деликатан редитељски приступ Тургееву не би био овако ефектан, а ужичка представа не би била истински узбудљива и добра.

Позоришна критика

"Месец (дана) на селу", Иван Сергејевич Тургеев / Милан Нешковић,
позориште Ужице

Народно

Написана у жеку руског реализма, педесетих година деветнаестог века, али изведена тек 1872., због тада врло ригидне цензуре која јој је замерила одсуство морала, комична мелодрама “Месец дана на селу” Ивана Сергејевича Тургеева утопљена је у иронију спознаје о траги(коми)чности постојања. Обележена продорном снагом поетског реализма који је антиципирао Чехова, радња се у првом плану бави проблемом љубави, приказаној у њеној истинској сложености и разорној непредвидивости, што је вероватно и сам Тургеев искусио, имајући у виду да текст има аутобиографских назнака. Драма проблематизује и брак, приказујући га као институцију створену из практичних (материјалних) разлога, која гуши слободу и стварна осећања, као и теме (одсуства) части и похлепе.

Полазећи од овог комада, жанровски дискутабилно одређеног као комедија, као што је случај и са Чеховљевим драмама, редитељ Милан Нешковић гради представу изразито савременог сензибилитета (драматург Јелена Мијовић). Она у доброј мери напушта осећајност радње Тургеева, њену одређујућу апатију, спорост и чамотињу, одразе свепрожимајућег мртвила. Нова осећајност се успоставља на самом почетку, са приказом дана који се смењују као на траци, брзо, кроз кратке призоре, блиске фрагментарним изразима филмско-телевизијске естетике. Почетак представе није био обећавајући, због ужурбаног низања догађаја лишених стварне сценске снаге, али и нападне поставке појединих ликова, изграђених на спољашњим гестовима, нарочито Верочке (Вања Ковачевић), представљене на почетку неодговарајуће карикатурално у њеној младалачкој хистерији, и такође поједностављено незрелог учитеља Бељајева (Дејан Максимовић). Такав почетак јесте разградио ткиво драме Тургеева, разбио је његову поезију безнађа која се гради и кроз спорост, али није одмах успоставио нове, опипљивије вредности. Међутим, са развојем радње, долази до успоравања вртоглаве и сценски неделотворне смене догађаја, сцене постају дуже, а ликови и радња уверљивији. Негде од Верочкине спознаје о неискрености Наталије која се такође заљубила у Бељајева, тренутка када она постаје драмски убедљив лик, радња постепено добија на тежини и дубини.

Наталија Бојане Зечевић није уобичајено меланхолична, смрвљена досадом брачног живота, из ње избијају јак освајачки карактер и манипулативне вештине које је доводе до остварења страствене физичке везе са младим учитељем, чији израз такође сазрева током развоја догађаја. Игор Боројевић ауторитативно игра Аркадија, Наталијиног мужа који се ретко појављује, у пратњи чврсте Мамице (Дивна Марић), у односу који сугерише да није превазишао утицај мајке, што може да буде објашњење његове незрелости. Иако наступа одлучно, у изразитим драмским цртама, његова позиција је суштински комична, иронична, због потпуног неразумевања Наталијиних љубавних излета. Наступ Вахидина Прелића у улози кућног пријатеља Ракитина, безнадежно заљубљеног у Наталију, у разрешењу такође добија на драмској снази, испољеној у спознајном монологу о неухватљивој природи љубави, која истовремено покреће и разара биће.

Хаџи Немања Јовановић гради лик доктора Шпигелског, у мање уверљивим комичким цртама које треба да карикирају његово користољубље, у провадацисању, али и просидби Лизавете Богдановне (Ивана Павићевић). Њен лик има посебне симболичке вредности, често је изражајно нема, што разумемо као знак отупелости због неиспуњеног, испуштеног живота, из кога ће једина искорачити, конкретним и симболичким растурањем дрвене ограде око куће, ознаке њихове затворености. Тијана Караичић Радојичић такође надахнуто игра служавку која у неколико наврата деликатно изводи сетне сонгове, битно појачавајући укупну осећајност радње,

коју све време прати музичар на клавиру, такође оснажујући доживљај игре, кроз различите тонове, од меланхоличних, преко лепршавих, до претећих (музика Игњат Милићевић).

Изглед сцене је вредно стилизован (сценограф Андрија Рондовић, костим Биљана Гргур), простор дефинише огроман пун месец у позадини. Његово присуство се може тумачити симболички и фаталистички, у погледу утицаја на непредвидљиво понашање ликова, у целини успешно разиграних у овој представи, у пуноћи животних истина, крцатих противуречностима. Критика је део пројекта „Критичарски караван“ који реализује Удружење позоришних критичара и театролога Србије, под покровитељством Министарства културе <https://www.blic.rs/kultura/dragana-varagic-o-predstavi-rur-narodnog-pozorista-uzice-dobro-dosli-u-rajski-pakao/5q09j9m>

О представи “Р.У.Р.”

Народног позоришта Ужице: Добро дошли у рајски пакао

Комуникација се данас свела на број, иконицу, лајк. Додатни степен у страхотној дехуманизацији. Човек је напредак у науци окренуо у деструкцију. Немамо осећај да водимо цивилизацију у крах - каже глумица Драгана Варагић.

Татјана Њежић

15.06.2023 10:55

Недавно, тачније 8. јуна у Народном позоришту Ужице премијерно је изведена представа “Р.У.Р.” Карела Чапека, у адаптацији и режији Драгане Варагић, која се успешно бави и режијом и педагогијом.

Гледаоци су с нарочитом пажњом пратили позоришно занимљиву и снажну сценску приповест која почиње и завршава се питањем: “И шта сад?”, а између тога у средишту збивања је блиска будућност у којој компанија “Росумови Универзални Роботи” производи андроидне слуге, али се изум отима контроли, односно лице и наличје човекове воље за моћ, еготрипа, потребе за доминацијом.

Комад о будућности

Карел Чапек, познати чешки писац, који је и увео реч робот, написао је 1920. овај комад који се сврстава у жанр фантастике, а још док је трајало постпремијерно усхићење и низали се коментари о уметничкој снази представе и актуелности теме, Драгана Варагић је у разговору за “Блиц” говорила о комаду, представи, својим мотивима, нашем времену...

Дуго сам желела да радим “Р.У.Р.”. Чапек пре сто година пише комад о будућности, могли бисмо додати, која је дошла. Током процеса настанка представе радила сам истраживање, а у једном тренутку пресан живот је заиграо главну улогу, засуло нас је ово огромно интересовање око вештачке интелигенције и у јавној, медијској сфери - каже Драгана Варагић на почетку разговора и наставља:

- Чапек је те реченице писао пре сто година, а пре пар месеци 500 највећих научника је написало петицију тражећи мораторијум на производњу вештачке интелигенције. Јер се боје злоупотребе. Тридесет пет хиљада научника је послало писмо Уједињеним нацијама јер се боје нових нивоа ратова, повезивања нуклеарне енергије са вештачком интелигенцијом. Кисинџер је недавно имао интервју у коме говори да највећа опасност прети не само од нуклеарног рата него од вештачке интелигенције у функцији рата. Ми живимо један, условно казано, обичан живот и не пратимо развој технологије нити можемо да перципирамо брзину с којом се дешава, а још мање да перципирамо шта то значи и доноси.

Међу гледаоцима био је и реномирани новинар и уредник Миленко Васовић који је, између осталог, рекао: ”Одлична представа, изврсни глумци. Тако важна и актуелна тема која измиче нашој пажњи”.

У међусобним разговорима гледаоци су, између осталог, парафразирали и цитирали реченице из комада, апострофирали чињеницу о злоупотреби проналазака, једна госпођа је честитајући рекла: “Одлично застрашујуће”, а Драгана је даље у разговору казала:

- Наша представа иде од комедије до драме, има и елемената љубавне приче а сви ови утисци говоре о томе колико нисмо свесни. Они који се баве роботиком много више су уплашени него обичан свет који о томе ништа не зна. Ми и свесно и несвесно одбијамо о томе да размишљамо. Делом због тога што је свакодневни обичан живот постао толико напоран, толико се боримо на разним плановима да је нама та прича о вештачкој интелигенцији, роботика, што би се у жаргону рекло “тоо муцх”. Ми више заправо не знамо који живот живимо јер овим убрзаним развојем нама је смањена способност да разумемо ствари. Чапек је комад писао после разарања насталих Првим светским ратом, последицама шпанске грознице, после Октобарске револуције у Русији која је била тектонска промена за читав свет...

Тадашња публика и грађанство уопште били су јако осетљиви на теме разарања, пандемија, пошаста разних врста. Данас није тако. Рецимо, рат у Украјини је сведен на бројке и манипулацију. Када догађај који има такве последице какве има рат сведете на број, то има учинак дехуманизације највеће врсте. Пандемија ковида је до огромних размера повећала зависност од машине. После ковида огроман број људи се није вратио у канцеларије. Јер је тако јефтиније. Ми губимо лични контакт, што је страховито важно и опасно. Ви и ја причамо и ту су гестови, боја гласа, израз лица... низ ствари које пружају обиље утисака и информације у склапању целовите слике. А комуникација се данас свела на број, иконицу, лајк. Додатни степен у страхотној дехуманизацији. Да не помињем уништавање природе и још низ ствари. Немамо осећај да водимо цивилизацију у крах.

У низу више него упечатљивих момената представе је и однос према раду, питање манипулације, ситуација у којој се водећи научник пред крај обраћа Богу, а угледни издавач, челник куће “Цлио” Зоран Хамовић је, говорећи о својим утисцима, између осталог казао: ”Одлична представа, позоришно динамична и разиграна, снажно фокусира ту неутаживу вољу за моћ”...

Драгана Варагић помиње да је истражујући наишла и на податак да за 50 година неће бити воде. - То ће наша деца доживети. Али ми више немамо однос према будућности. Чињенице нам делују и не узимамо их озбиљно. Можда зато што су несхватљиве, али живимо то и идемо ка краху, а не перципирамо ствари. Све више насиља на све стране је резултат огромне дехуманизације. А човек никако да стане и да се сети речи чувене антрополошкиње Маргарет Мид, која је рекла да цивилизација почиње оног тренутка кад је човек почео да помаже другом човеку. Значи ми смо пред избором цивилизација или не. Врло једноставно. Али ми не схватамо озбиљно. Како је могуће? Не знам. Па, природа и човек утичу једно на друго и развијају синергију. У овом комаду се говори о тежњи да више нема потребе за људским радом и то се сматрало рајем. Ја то зovem - добро дошли у рајски пакао. Цела та идеја да се човек ослободи тешког рада је компромитована профитом, жељом за влашћу, вољом за моћ... Човек је напредак у науци окренуо у деструкцију. Чапеков комад врви од сликовитих реченица. Примерице, он у комаду каже - сад ћемо да производимо националне роботе, да причају другим језицима, да изгледају тако и тако, и да се међусобно мрзе и убијају - напомиње Драган

<https://sfpisb.wordpress.com/2023/06/08/r-u-r-u-uzicu/>

„Р.У.Р.” у Ужицу

Премијера представе „Р.У.Р.” („Росумове универзалне роботе”), Карела Чапека који је ово дело написао 1920. године, а у режији глумице Драгане Варагић биће изведена вечерас од 20 сати на сцени Народног позоришта у Ужицу.

Чапеков комад, један од првих дела написан у научно – фантастичном жанру, није више научна фантастика. Живимо парадокс да је технологија омогућила невероватне облике комуникације, а наша способност да их апсорбујемо и процесуирамо се смањује. Да ли смо се “роботизовали”? Да ли знамо који је данас дан рата у Украјини, и шта то у ствари значи или је то постао само број? Да ли знамо за атомски сат и да су атомски научници подигли ниво опасности од нуклеарног рата у последњих неколико месеци? Да ли знамо да је 500 највећих научника света потписало петицију за мораторијум на шест месеци на развој вештачке интелигенције јер се боје да немамо више контролу над злоупотребом. То је наша стварност, а Чапек на исту ову опасност упозорио још пре сто година пишући Р.У.Р.

Способност људске деструкције је застрашујућа. Роботи су наше огледало докле смо дошли. Шта радимо и шта нам се догађа. Може ли ова наша прича да има срећан крај?

Далековиди Карел Чапек написао је овај комад, када није било робота, па је тако и измислио реч коју и данас користимо. Ауторски тим представе „Р.У.Р.“ чине сценографкиња Лана Шкундрић, костимографкиња Вера Дамјановић, композиторка Ирена Поповић Драговић, а кореографкиња је Исидора Станишић. Видео је снимила Јасна Пролић.

Јунаке Карела Чапека тумаче: Дејан Максимовић, Вања Ковачевић, Дивна Марић, Тијана Карајичић Радојичић, Вахидин Прелић, Хаџи Немања Јовановић, Бранислав Љубичић, Никола Пенезић, Александар Стојић, дечак Василије Савић.

<https://www.politika.rs/sr/clanak/556877/R-U-R-u-Uzicu>

<https://www.danas.rs/kultura/dragana-varagic-rediteljka-komada-r-u-r-u-narodnom-pozoristu-uzice-mehanizam-ljudske-destrukcije/>

Dragana Varagić, rediteljka komada R.U.R. u Narodnom pozorištu Užice: Mehanizam ljudske destrukcije

N. Kovačević 07.06.2023. 15:27

Dragana Varagić/Foto: Nenad Kovačević

„Нисам претпоставила да ће, за време проба, живот да нам се умеша са експлозијом интересовања и дилема о вештачкој интелигенцији“, каже за Данас Драгана Варагић, редитељка комада Р.У.Р. Карела Чапека, који ће публика премијерно гледати у НП Ужице у четвртак, 8. јуна од 20 часова. Драма Р.У.Р. (Росумови универзални работи), која је објављена 1920. године и у којој се први пут помиње појам робот, проблематизује аутоматизацију и дехуманизацију рада, отуђење човека и етичност искоришћавања његовог радног ангажовања, поставља дилему да ли андроиди, како бисмо данас назвали Чапекове роботе, могу да замене човека.

„Први пут сам Чапеков текст прочитала за време последипломских студија у Канади и помислила да ћу га једног дана режирати. Моје професорско и позоришно истраживање у Канади је било о везама између науке и уметности и већ сам радила пројекте који су укључивали тај однос. С друге стране, волим да преплићем времена, а Чапек ми даје ту могућност“, објашњава за Данас Драгана Варагић, глумица и професорка на Академији уметности у Београду зашто је одабрала да режира тај комад.

Живот и позориште

На питање у којој мери тај комад коинцидира са актуленим и глобалним расправама о вештачкој интелигенцији, па и страховима од ње, а која исказује и такве капацитете да је у стању да нас дехуманизује, наша саговорница наводи да је то била случајност.

„Кад су ме позвали из Народног позоришта Ужице да режирам, предложила сам Р.У.Р., зато што га волим, зато сто је загонетка. Нисам претпоставила да ће“, додаје, „за време проба, живот да нам се умеша са експлозијом интересовања и дилема о вештачкој интелигенцији“.

Њена истраживања о томе су се, каже веома проширила и подаци су застрашујући, а петиције и упозорења, баш оних који се баве роботиком, постају екстремни“.

„Изненадила сам се колико мало знамо о реалности коју живимо, а која нам много шта одредјује у блиској будућности. Наша способност апсорпције таквих података је“, објашњава, „смањена, подаци делују надреално, а ми их већ живимо“.

„Чапек“, додаје, „није против развоја науке, али његов комад је упозоравајући“.

„И ми смо, за време проба, тражили од Цхат ГПТ да нам преведе комад са чешког на српски и користили тај превод као референцу. „Дружили“ смо се и са Сири апликацијом, провоцирали је разним питањима и открили одговоре које и наши работи изговарају“.

У процесу припрема, заједно са ужичким ансамблом, истраживала је „структуру комбинација свакодневних и научно-фантастичних елемената у данашњим познатим серијама, које најбоље комуницирају са публиком.

„То је био истраживачки процес скромног буџета јер, ипак, ми смо позориште, али тај процес нас је даровао многим питањима“, наводи редитељка и додаје да је „од Чапека много научила, али да све не може и не треба да стане у једну представу“ и истиче да је „сигурна у то да ће се с њим још који пут срести“.

Чапек и наше време

Комад који ће публика гледати у ужичком позоришту, додаје, пре свега, стилски је другачји од Чапековог комада.

„Направила сам неке интервенције на основу сазнања о томе шта млади људи читају из Р.У.Р.-а, шта је то што њима прави мост између Чапековог и нашег времена“.

Чапек је, подсећа, „измислио реч робот за појам који није постојао, што значи да не постоји слика која се везује за реч робот и градио ју је од почетка, поигравајући се стереотипима“.

„Ми данас имамо слику механичког робота, али оно што је у вези са данашњим временом је бестелесност вештачке интелигенције са чим, парадоксално, углавном немамо проблем и то је део досадашњег утицаја вештачке интелигенције на нас“.

Комуникација и ковид

Наша саговорница оцењује да излазимо из времена ковида, када смо били везани за машине да бисмо комуницирали, када је лично присуство постајало све мање потребно.

„Последице ковида су глобалне и“, како процењује, „тек ће се показати баш на плану потребе за богатством комуникације“, а потом наводи да су „нечија боја гласа, изненадни смех, искра у оку замењени безгласним смехом, иконицама за смех и недиференцираним реакцијама оних који су кликнули „лајк““.

„Више не славио богатство различитости живота. Није нам потребно да бисмо осећали задовољство и узбудјење“, оцењује Драгана Варагић.

Робот и смех

Присећајући се својих првих онлајн часова, кад је модификовала програм својих студената, каже да је била „узбуђена новим могућностима и имала осећај да открива нешто ново и да јој је то враћало енергију“.

„Када бих завршила часове, била сам задовољна, али енергија ме није даље носила. У ствари, имала сам осећај довољности, а не ентузијазма. Прва ствар коју сам губила био је хумор. Чапек каже у нашем комаду „нико никад није видео робота да се смеје“.

Технологија, оцењује, „не препознаје хумор, а Чапек је правио причу у којој се људи и работи огледају“.

„Упозорава нас на механизам људске деструкције кога је, кад се покрене, тешко зауставити. Висока интелигенција није довољна за разумевање сопственог постојања“, поручује наша саговорница и пита се: „Где нам је Душа данас?“

Sreda, 07.06.2023. u 20:00 [Borka Golubović-Trebješanin](#)

интервју: Драгана Варагић, глумица и редитељка
Технологија не разуме хумор

Предајем студентима који не знају шта је свет без паметних телефона. Данас у много чему виртуелни контакт је заменио реални.

Р.У.Р. је скраћеница за „Росумове универзалне роботе“, компанију која производи хуманоидне машине, које треба да замене људски рад и живот учине лакшим. Али занимљиво је да је Карел Чапек написао овај комад 1920. године, када није било робота, па је тако и измислио реч коју и данас користимо. Визионар, филозоф, есејиста и драмски писац, сарадник председника Масарика, написао је давне године комад који данас одзвања својом актуелношћу и упозорењем. Драгана Варагић, глумица и редитељка у Народном позоришту у Ужицу, режира своју нову представу Р.У.Р. („Росумови универзални роботи“) Карела Чапека. Премијера је сутра увече од 20 сати на великој сцени ове театарске куће. Ауторски тим чине сценографкиња Лана Шкундрић, костимографкиња Вера Дамјановић, композиторка Ирена Поповић Драговић, а кореографкиња је Исидора Станишић. Видео је снимила Јасна Пролић. Играју Дејан Максимовић, Вања Ковачевић, Дивна Марић, Тијана Карајичић Радојичић, Вахидин Прелић, Хаџи Немања Јовановић, Бранислав Љубичић, Никола Пенезић, Александар Стојић, дечак Василије Савић.

– Чапек из прошлости говори о нашој садашњости и будућности која више није тако далека. Занимљиво ми је да се играм тим временима. Као млада глумица срела сам се са великим писцима, Толстојем и Шекспиром, и разумела како ми преко великих даљина и векова говоре важне ствари. Велики писци вам поставе питања не за једну представу, већ за живот. Та питања остају са вама. Чапек је велики писац. Требало је одабрати која од тих великих питања прозивају нашу представу, а која ме тек чекају – каже за „Политику“ Драгана Варагић и додаје:

– Дуго се познајем са Ужичким позориштем, пре свега преко одличног фестивала „Без превода“, а исто тако директор позоришта и уметнички директор гледали су представу коју сам режирала на фестивалу „Јоаким Вујић“ и допао им се концепт. И ту сам се играла временима. Одатле позив да режирам.

Драмско дело Р.У.Р. Карела Чапека, прва је књига у којој је употребљена реч робот, која од тада улази у све светске језике. Које је њено полазиште?

Чапек прича причу о новој роботској цивилизацији која се отргла контроли и уништила људе. Као што ће и себе. Висока интелигенција није једини услов да разумемо своје постојање. Чапек није против развоја науке и технологије. Човек је измислио роботе да би се отргао од тешког рада и имао времена за усавршавањем, створиће се рај у коме више неће бити потребе за људским радом, сви производи ће бити бескрајно јефтине због роботског рада, кажу ликови у комаду. Али Чапек исто тако каже како велике идеје помешане са похлепношћу и жељом за влашћу уништавају основну премису из које је идеја настала. Добродошли у рајски пакао. Људима који имају идеје не треба дати власт, каже Чапек. Његови комади су упозоравајући. Писао је комад после највећих до тад разарања у Првом светском рату, после шпанске грознице, и Октобарске револуције у Русији. Пише да људски изум, може да служи не само напретку човечанства, већ и потпуном уништењу. Пише о разорном потенцијалу људске деструктивности, који кад се једном укључи тешко га је зауставити. Ми данас живимо време рата у Украјини, где су учестале претње нуклеарним наоружањем, управо излазимо из ковид пандемије која нас је везала за компјутере као комуникацију, и једно време укинула људско присуство без машине као посредника.

Последице тога ћемо тек осетити. Глобално. Нема више локалних проблема. Наша реалност се мења великом брзином.

Овим делом Чапек је такође поставио и темеље модерне научне фантастике, отворивши је ка потпуно новим темама и областима. Чегу су Чапекови јунаци метафора?

Чапек је један од родоначелника научне фантастике, и његови утицаји су присутни и у данашњим остварењима. Чапек је увек полазио од човека, од хуманости. У овом комаду људи су метафора за роботе, и роботи за људе. Задатак нам је био како да успоставимо то огледало. Није без хумора и ироније овај Чапеков комад који се поиграва заменама идентитета, што и припада традицији чешке литературе када отвара велике теме. Човек је створио технологију снагом свог ума, али је та технологија променила људе. Наше присуство у виртуелном свету, поготово за млађе генерације постаје све значајније. Чапек каже у комаду: нико никад није видео робота како се смеје. Хумор технологија не може да разуме. Али мржњу може, каже Чапек. Способност мржње повезује људе и роботе у овом комаду, али их хумор и душа раздвајају.

Драма Р. У. Р. написана је 1920. године, почиње доласком Хелен Глори у фабрику која производи роботе... Како се односити, носити са роботском револуцијом?

Препознајући сопствене деструктивне нагоне. Човек програмира роботе. Он је одговоран за машину коју је програмирао. Зато су нам дати роботи у комаду, који су од богатства људске душе запатили само мржњу. Јер човек је одлучио, каже Чапек, да прави нове серије робота различите боје косе, и националности, који говоре различитим језицима, и до гроба ће мрзети роботе друге марке и обележја. Чапек је огледало окренуо према нама.

У сржи самог заплета дела Р.У.Р. је несвесна и безосећајна армија радника-робота, која изненада подиже побуну против својих власника и креатора – људи. Да ли је дошло време да се улоге замене и да роботи започну нову, механичку цивилизацију?

Човек је створио технологију високе интелигенције. Од механичких робота до вештачке интелигенције која је бестелесна. Опасност од злоупотребе вештачке интелигенције је реална и застрашујућа. Недавно је био интервју Кисинџера за „Економист” у коме говори о опасности од нуклеарног рата и пре свега о опасности употребе вештачке интелигенције у њој. И пита се има ли лидера у свету који могу да преокрену овај ток.

Да ли огроман технолошки напредак људског друштва представља, у ствари, и пад самог човека? Да ли је човекова моћ у ери технике уништена?

Технологија нас је променила. Оно што човек створи мења и човека тим процесом. Оволики технолошки напредак последњих деценија нам је парадоксално смањио потенцијал, али и разумевање процеса у коме се налазимо. Предајем студентима који не знају шта је свет без паметних телефона. Данас у много чему виртуелни контакт је заменио реални. А та иконица за смех на паметном телефону безгласно се смеје. Велики не само генерацијски јаз и технолошки размак између начина наших сазнања о свету, другачије осећање времена прекошћавамо пробама на којима се разумемо без остатка, јер после добре пробе сви смо се променили, и сазнали више, заједнички. Сазнали неком унутрашњом заједничком потребом за сазнавањем и ширењем видика. Не само интелектом већ и душом. Та потреба је иманентна човеку. И заједничка. Можда смо данас заборавили да је заједничка.

Да ли постоји нада?

Из љубави према животу, а не према технологији, рађа се нада. Она је највећа људска снага. Као и нада, живот није монументалан, већ животан. Слави лепоту несавршености. Човек се окренуо против природе и уништава је. И природа нам се свети, каже Чапек. Можда је то полазна тачка од које треба да се мењамо. И да се поново заједно и гласно смејемо.

Билтен број 6
Датум 14. јун 2023.
Позориште „Зоран Радмиловић“
14. јун 2023.

Позоришна критика представе МЕСЕЦ ДАНА НА СЕЛУ Народног позоришта Ужице
Балада о слободи

„Како бих ја волела да сам живела у ово време балова и кринолина“, рекла бих мами као мала. „Ти би умрла од досаде“, одговарала би ми мајка, објашњавајући: „Све и кад би припадала вишем слоју (а питање је да ли би), на те балове би ишла једном месечно, или ређе, а живот би ти протекао у хеклању, трачарењу и, евентуално, плакању...“

Неодређени простор и време представе „Месец (дана) на селу“, Ивана Тургењева, првенствено представљен сценографијом и костимом, у првом тренутку збуњује и очарава. На први поглед није нам јасно да ли је у питању ентеријер модерне виле, или екстеријер прелепе баште, а својеврсни календар на паравану не одређује годину, чак ни месец, него нам означава тек дане који пролазе. Након што се (веома брзо) навикнемо на ту неодређеност, принуђени смо да одаберемо између свевремености комада и раскоши маште, не само редитеља Милана Нешковића, већ и сопствене. У првим секвенцама убрзане експозиције комада који је Јелена Мијовић вешто прилагодила за праг издржљивости модерне публике, лично ме је обузела горе наведена мисао, коју имам од првих искустава са класичним делима – како би изгледало данашње друштво, када бисмо га макар на кратко изместили у околности тог доконог света које има све, а поготово вишак времена и страсти. Видела сам у тој брзој смени готово бесмислених доживљаја незаситих модерних снобова сву шизофренију такве утопије и веома јасно, од прве појаве, компарацију жртава таквог замишљеног система, и на њеном врху – служавку Каћу, модерну робињу из чије перспективе је и читан овај Тургењев. Управо та шизофренија, објашњење је сваког сегмента ове представе и сликовити приказ како би изгледало стављање садашњег човека у један овакав егзистенцијалистички експеримент – у живот без телефона, салона лепоте, интернета и вештачких задовољстава... Какав би то карневал комплекса, едиповаца и нарциса био...

Ограда терасе тик испред првог реда публике, увлачи нас у свет ових ликова интимније него што желимо, јер ни оно што видимо, ни оно што осећамо док гледамо представу, није оно што бисмо пожелели себи. Неким тамо ликовима из неке тамо руске драме – можда, али нама, овде и сада... Дрско нам је подваљена та опипљива ограда, заведени блискошћу суочени смо са својим најпотиснутијим страховима. (Сада бих овде требала да их набројим, али се бојим да би нас тај низ докусирио.) Пажљиво бирани музички цитати, који суптилно кокетирају са свачијим укусом, поготово основна тема која подвлачи читав комад, осим тога што се живо изводе, они и играју, извиру из радње, делају из ликова. Ове песме шапућу, плачу и вриште уместо њих. И праве суптилан музички прелаз између оригиналног језика комада и знаковног језика ужичке представе. Призори који је прожимају, јасно комуницирају са спољним светом: змај од балона, као симбол снова заробљених у оквиру слободе „на узици“, месец који осим сна означава и проток времена и (поново) затворен круг, просипање свих расположивих течности до у бесконачно: воде, ракије, воћа, суза... хистерична је провала предуго гушених осећања ликова. Јер, ликови се до пола представе гуше, од пола опраштају – једни од других, и сви заједно од својих жеља, које на концу болно осликава једна упаљена свећица на, од муке, једеној торти. Чист плеоназам био би пасус који хвали глумце Народног позоришта Ужице, који су нам ове невероватне ликове донели, унели и изнели лично, уметнички и професионално до самог дивљења.

Пуно година касније, схватила сам, да када бих морала да живим у Тургењевљевој драми, ипак бих радије била Каћа, него било који други лик. Јер је чак и од ропства гора једино слобода, када не знаш шта ћеш са њом...

Јелена Поповић

Позориште „Зоран Радмиловић“

14. јун 2023.

Позоришна критика представе МЕСЕЦ ДАНА НА СЕЛУ Народног позоришта Ужице

Живети туђи живот

Постављено по наслову – „Месец дана на селу“ – звучи као нека пасторала. Међутим, код Ивана Сергејевича Тургењева, то је једна опора комедија, са мелодрамским заплетом. У драматуршкој обради Јелене Мијовић и режији Милана Нешковића, представа „Месец (дана) на селу“ Народног позоришта Ужице открила је и њен драмски потенцијал, који у пуном сјају приказује Тургењева као родоначелника модерне руске литературе.

Иако је тешко повезати велепоседнике 19. века и њихове дуге летње забаве са савременим човеком, све те богаташе и њихове пријатеље са приватним учитељима, неговатељима, слугама, лекарима, са светом у којем ми живимо, ипак тај свет јесте исти. Класни односи скоро да се нису променили, само се сада зову социјални и мање су упадљиви у свакодневици. Сиротиња и даље служи богате, поткупљује се и за ситне паре. Учители могу бити инспирација, али не и достојни високог друштва, баш као и сеоски лекари. Тако се и тај летњиковац код Тургењева може посматрати као свет у малом, а у представи из Ужица се управо тако и посматра, са нагласком на његове границе. С једне стране небо, с друге ограда.

Изузетно функционалан штрих (скраћења), редитељска решења да на моменте убрзава радњу готово до слепстика, динамизовали су причу, смело се одрекли „вишка“ текста и ликова, а задржали оно што је суштина комада, силне љубавне троуглове. Међутим, није мелодрама оно до чега се стиже брижљивом драматуршко-редитељско-глумачком студијом. Одабир да служавка Каћа (Тијана Караичић Радоичић) практично буде главна улога, свеprisутна, да проживљава туђе, а не свој живот, да је ватају, бацају и газе по сцени, а она ту и тамо да покушава да помогне, другима, не себи, сведочи о пасивизацији једног животног субјекта, силе која није себична и која је захваљујући подареном изразу у представи врло свесна и дубоко емотивно саосећајна са свима. Овај коментар друштвене стварности је бруталан и веома битан.

Друга важна карика, млада васпитачица Верочка (Вања Ковачевић), и сама сироче и склона доживљају да је мање вредна, за тренутак покушава да се избори за себе, али остаје да страда наивна и недужна. Тачније, не преостаје јој ништа друго него да се уда. Ни она неће осетити како је то бити вољен, а то је трагедија коју Нешковић као још једну опомену извлачи из дела.

Дуго нисам видео улогу која је одиграна са више такта, као што је то синоћ била Вањина Верочка. Седећи у првом реду, а она дошавши на дохват руке у једној од сцена, пробијајући границе богаташког тора који је одличним сценографским решењем Андреја Рондовић спустила са просценијума тик до публике, пожелео сам да је додирнем, да видим је ли стварна.

А стварни су, о да, од крви и меса, били и ликови богаташа. Њихови каприци, њихова обест, вољом писца водила је полако, али сигурно, до потпуног разоткривања. Болно је било гледати чак и глумце колико је истине у тексту Тургењева. Колико досада, прозаичност, зона комфора, угађање чулима, живљење туђег живота, готово да може човека да натера до аутодеструктивног лудила и спиритуалног искуства прочишћења у налетима најдубље искренности.

Бојана Зечевић (Наталија Петровна), Вахидин Прелић (Ракитин), Хаџи Немања Јовановић (Шпигелски), Ивана Павићевић (Лизавета Богдановна), Дејан Максимовић (Бељајев), Игор Боројевић (Ислајев), уз већ наведене, играли су као омађијани. Отуд је цео месец у наслову и пун месец на кулиси, огроман подсетник да су људи бића ћуди, а можда и онај зачарани круг човечанства из селекторовог фестивалског слогана.

Игор Бурић



https://www.zajednicapozorista.org.rs/images/bilteni/16/bilten4_compressed.pdf

3. Кадровски услови (људски ресурси)

Људски ресурси у позоришту нису занемарљиви али су због смањења броја запослених сведени на минимум. Неопходно је обезбедити довољан број извршилаца како би се програми реализовали у складу са нормативима и критеријумима. Поједина радна места имају само једног извршиоца, а Позориште има две сцене и програми се одвијају истовремено. Осим мотивације за рад у циљу постизања резултата неопходна је континуирана едукација запослених као значајни елемент за развој људских ресурса.

3.1. Стање запослених

У 2023. години смо функционисали са 35 запослених на неодређено време и 11 запослених на одређено време. У децембру 2023.године број запослених на неодређено је био 31 и 12 запослених на одређено време.

Квалификациона структура запослених на неодређено време је следећа:

- директор, VII-1 степен стручне спреме, један извршилац;
- I.Радна јединица Уметнички сектор

- уметнички директор, VII-1 степен стручне спреме, један извршилац,
- драмски глумац, IV, VI, VII-1 степен стручне спреме, једанаест извршилаца.

II. Радна јединица Технички сектор

- Директор технике и инвестиционо техничког одржавања, VII-1 степен стручне спреме један извршилац,
- декортер, основна школа и КВ, три извршиоца,
- реквизитар, ССС, један извршилац,
- електричар-мајстор светла, ССС, један извршилац,
- самостални техничар сценске расвете, ССС, један извршилац,
- кројач – гардеробер, ССС, један извршилац,
- фризер-власуљар, маскер, ССС, један извршилац,
- музички продуцент – дизајнер тона, VII-1 степен стручне спреме, један извршилац.

III. Сектор општих и заједничких послова

- Оперативни директор, VII-1 степен стручне спреме један извршилац,
- Финансијски директор, VI степен стручне спреме један извршилац,
- главни организатор, ССС, један извршилац,
- организатор-билетар, ССС, један извршилац,
- административни референт-библиотекар, ССС, један извршилац,
- економ-набављач, ССС, један извршилац,
- мајстор на одржавању котла, ССС, један извршилац,
- спремачица сцене, ОШ, један извршилац.

Запослени на одређено време:

- сценограф, VII-1 степен стручне спреме, један извршилац,
- инспицијент драме, VII-1 степен стручности, један извршилац,
- суфлер, VI степен стручности, један извршилац.
- глумац VII-1 степен стручне спреме, два извршиоца,
- мајстор позорнице, ССС, један извршилац,
- кројач – гардеробер, VI, један извршилац
- портир ССС, један извршилац
- домар-референт за ПП заштите на раду, ССС, један извршилац
- столар ССС, један извршилац.
- чистачица, ОШ, један извршилац.
- благајник – материјални књиговођа, ССС, један извршилац,

3.2. Број и структура запослених према правилнику о систематизацији

Број запослених је од 52 колико је било 2014. године смањен на 44 систематизована радна места. Забрана запошљавања, природни одлив и остале законске процедуре су утицале на смањење броја запослених и отежану реализацију плана и програма активности.

Према Правилнику о систематизацији послова и радних задатака у Народном позоришту Ужице од 02.09.2019. године број 646/19 систематизована су 44 радна места.

3.3 Промене стања запослених у току године

У 2023. години пензионисана су 3 запослена и 1 једној запосленој је престао радни однос.

4. Стање основних средстава

4.1. Просторни услови рада

Објекат Нродног позоришта Ужице налази у центру града, на најзначајнијој локацији у урбаном језгру. Објекат је слободно стојећи. Иако у функционалном смислу, од Трга партизана одвојен колском саобраћајницим, у амбијенталном и просторном погледу се о позоришту и тргу може говорити као о јединственој урбаној целини.

4.2 Стање објекта и опреме

Енергетски услови

У 2022. години започета је израда пројектне документације за инсталирање гасног контејнера и пројекта преласка комплетног грејања са мазут на гас. Током 2023. године извођени су радови на постављању гасног контејнера и разводу инсталација унутар позоришних просторија радови су завршени крајем децембра у току су контроле рада. Котларница позоришта је почела са радом али су се током грејања појавили нови проблеми, које није технички могуће одклонити уз сву помоћ инжењера из ЈКП Топлота, па се дошло до алтернативног решења које тренутно успева да минимално загреје просторије и сцену када спољне температуре нису много ниске.

У току је израда пројекта преласка сале и гледалишног простора са фоајеом за публику на гасно грејање чији би извор енергије био постављени гасни контејнер.

Уз велику помоћ Регионалне развојне агенције и начелника градске управе Предрага Гавовића позориште је аплицирало за средства за израду зеленог крова са соларним панелима код Владе Холандије, чији би позитивни исход решио више ургентних проблема од прокишњавања до енергетске ефикасности комплетног објекта.

У склопу енергетских активности у Народном позоришту протеклих година урађен је Елаборат енергетске ефикасности зграде Народног позоришта Ужице (Екотерм, 2015. године), а у склопу последњих радова по пројекту Енергетске ефикасности зграде НПУ и енергетски пасош објекта. Ова Анализа урађена је у оквиру реализације мера за побољшање стања у котларници, односно грејном систему у Народном позоришту у Ужицу. Њено тежиште су мере енергетске ефикасности и реконструкцију унутрашњих грејних инсталација. Анализа прво приказује све релевантне податке у вези са постојећим стањем у котларнице и грејних инсталација Народног позоришта.

Сцена и гледалиште

Поред лошег стања грејања на чијем се побољшању ради, седишта и сцена су такође простори који захтевају велика улагања а није их могуће парцијално решавати. Неопходна је замена седалног дела седишта док се не стекну услови за комплетну рестаурацију, нарочито сада у години културе када ћемо имати још већи број посетилаца, такође сцена захтева озбиљну санацију од заштите пода до, санације механичких повлака као и обнављање сценске технике.

Закључак је да техничко технолошке функције утичу на дефинисање простора за извођење сценских догађаја, а самим тим и на репертоарску политику и избор дела која се у том простору могу извести. Добро би било када би постојао и обрнут процес односно када би јасно дефинисана

репертоарска плотика, утицала на планирање и обликовање техничко-технолошких карактеристика простора. Такав стандард би свакако требало да буде узет у обзир у неком будућем плану финансирања, да би на неки начин смањили заостатак, с обзиром на напредак дигиталне науке и технологије. Редовно и системско одржавање уређаја и сцене је императив за постојање институције овог типа. Постојање таквог стандарда је предуслов за побољшање техничко технолошких карактеристика објекта Народног позоришта.

4.3 Реализација капиталних пројеката, набавка основних средстава и инвестиционо одржавање пројекта

Реализовани капитални пројекти:

Радови на обнови и реконструкцији фасаде започети су

2013. године када је урађена прва фаза радова 1.385.163 РСД,

2014. године друга фаза 1.631.202 РСД,

2015. године трећа фаза 1.150.865,88 РСД,

2016. године НПУ није добило средства за наставак радова

2017. година 1.000.000 РСД

2018. година 1.000.000 РСД

2019. -2020. Канцеларија УНОПС-ЕУ ПРО 150.000 еура Буџет Града Ужица 74.852

2021 .године НПУ није добило средства за наставак радова

2022. године НПУ није добило средства за наставак радова

2023. године Пројекат гасне котларнице и изведена гасна котларница са разводом инсталација која ће тренутно обезбедити грејање службеног дела зграде позоришта.

2023. године у току је израда Пројекта машинских инсталација за грејање сцене, фоајеа и гледалишта, за чије грејање би се користила већ постављена гасна котларница.

2023. година урађен Идејни пројекат реконструкције крова Народног позоришта Ужице

4.4 Текуће одржавање објекта и опреме

Подаци се налазе у финансијском извештају.

5. Финансијски извештај

5.1. Остварење прихода

Извештајни период Народног позоришта стања имовине, залиха новчаних средстава, потраживања, обавеза, капитала и прихода и расхода.

Народно позориште Ужице стиче приходе од буџета града Ужица, Министарства културе, донација, приходе од продатих улазница у позоришту, приходе од гостујућих представа, приходе од наших гостовања, приходе од продатих комплета за Југословенску позоришни фестивал..

Буџетска средства се преносе на основу усвојеног финансијског плана за текућу годину, која се извршавају у зависности од расположивих средстава у буџету.

Укупни приходи Народног позоришта у периоду 01.01.-31.12.2023.године износе 87.981.412,31 динара.

СТАЊЕ ПРИХОДА

Екон. клас.	ОПИС	Приходи из буџета			Приходи из сопствених и других извора		
		планирано	остварено	% оств.	планирано	остварено	% оств.
7421	Приходи од продаје добара и услуга				8.500.000	8.621.302	101.42
7441	Текући добровољни трансфери				750.000	1.007.000	134.26
7451	Остали републички приходи				100.000		0%
7711	Мем.став.за рефундације				100.000	22.753	22.75
7911	Приходи из буџета	79.657.310	75.330.357	94.56			
7911	Приходи из министарства	3.000.000	3.000.000	100%			
3211	Утврђивање резултата пословања				3.171.144		
	УКУПНО	82.657.310	78.330.357	94.76	12.621.144	9.651.055	102.12

5.2. Извршење расхода

Извршење расхода у 2023. години обухватају расходе везане за обављање текућих активности и расходе за обављање програмских активности.Расходи су разврстани по изворима финансирања, деле се на расходе из буџета града Ужица и расходе из осталих извора .

Расходи за обављање текућих активности:

- плате, додатци и накнаде запослених са припадајућим доприносима на терет послодавца за 35 радника, од којих су 13 на одређено време.

-накнаде у натури, односно месечне карте за запослене ,трошкови превоза на посао и са посла користило је 3 радника.

- социјална давања запосленима:

а) исплаћена је солидарна помоћ за свезапослене

в) накнада трошкова за запослене, односно за готовинску исплату превоза радницима на посао и са посла. Број запослених који је користио готовинске трошкове превоза је 18.

г) јубиларне награде за четири запослена (једна за 40 година,једна за 35 година, једна за 30 година, једна за 10 година)

- - Љиљана Радивојевић 40 година рада
- - Ратко Костић 35 година рада
- - Дуле Јанковић 30 година рада
- - Марија Симић 10 година рада

• стални трошкови

а) трошкови платног промета редовног рачуна, рачун сопствених прихода , девизни рачун, рачун боловања

б) трошкови електричне енергије за зграду позоришта, малу сцену тржни центар

в) трошкови грејања – позориште за своју котларницу користи мазут

г) трошкови воде

д) одношење и депоновање смећа

ђ) трошкови фиксних телефона 5 телефонских прикључка

е) трошкови интернета

ж) трошкови мобилних телефона

з) птт трошкови

и) трошкови осигурања – Дунав осигурање обухвата осигурање зграде, опреме и осигурање запослених

ј) радио тв претплата

• **трошкови путовања** обухватају трошкове дневница за редовне потребе запослених, трошкове превоза и смештаја на службеном путу ,гостовања нашег глумачког ансамбла на разним фестивалима, као путовања везана за потребе организације Југословенског позоришног фестивала.

• **услуге по уговору** обухватају административне трошкове, трошкове одржавања рачунара, (позориште користи рачуноводствени програм Инфосиса из Ужица), трошкове рекламирања, оглашавања, трошкове хемијског чишћења(делатност позоришта), угоститељске услуге, услуге репрезентације, стручне услуге, безбедност и здравље на раду (Ремонтни центар из Ужица), остале опште услуге, хонорари за представе, програме и фестивал.

• **трошкови одржавања зграде и опреме** електричне инсталације, поправка горионика за грејање, столарски радови, током коришћења средстава настају издаци у вези са њима, јер

се коришћењем средства троше, хабају, кваре и застаревају. Ти накнадни издаци имају двојаки третман, третирају се као трошак периода или се капитализују.

- **трошкови материјала** подразумевају трошкове канцеларијског материјала, стручна литература-часопис за рачуноводство и правник, материјал за културу где припадају како средства за реквизиту за текуће представе, тако и материјал за костим и сцену код стварања нове представе, материјал за одржавање хигијене целе зграде, (посебно нагласити одржавње дела зграде кроз који свакодневно пролази публика, било велике или мале сцене), остали потрошни материјал, алат и инвентар и др.;
- **за капитално одржавање зграде** нису издвојена средства за 2023. годину

Извршење расхода – 3 ниво економских класификација

ЕКО Н. КЛА С.	ОПИС	СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА		СРЕДСТВА ИЗ СОПСТВЕНИХ И ДРУГИХ ИЗВОРА	
		ПЛАНИР АНО	ИЗВРШЕН О	ПЛАНИР АНО	ИЗВРШЕ НО
1	2	3	4	5	6
411	Плате, додаци и накнаде запослених (зараве)	46.772.686	46.766.367		
412	Социј. доп. на тер.посл.	7.085.824	7.084.277		
413	Накнаде у натури	65.000	57.600		
414	Социјална давања запосленима	3.780.000	3.771.792	50.000	17.065
415	Накнаде трошкова за запослене	700.000	577.053		
416	Награде запосленима и остали посебни расходи	1.407.000	1.406.421		
421	Стални трошкови	7.027.000	3.380.775	680.000	573.020
422	Трошкови путовања	110.000	62.218	1.600.000	1.220.428
423	Услуге по уговору	2.924.000	2.641.111	2.577.644	2.251.044
424	Специјализоване услуге	92.000	92.000		
425	Текуће поправке и одржавање	572.800	572.431	60.000	20.107
426	Материјал	930.000	781.133	616.000	363.060
482	Порези, обавезне таксе, казне и пенали	31.000		256.000	254.755
483	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000		52.000	11.500
484	Накнада штете за повреде или штету	1.000		1.000	

511	Зграде и грађевински објекти	1.000		1.000	
512	Машине и опрема	820.000	820.000	1.527.500	1.497.399
	УКУПНО	72.320.310	68.013.178	7.421.144	6.208.378

Југословенски позоришни фестивал

422	Трошкови путовања	100.000	100.000	1.000.000	1.000.000
423	Услуге по уговору	6.537.000	6.537.000	3.300.000	2.570.688
426	Материјал	700.000	699.972		
	УКУПНО	7.337.000	7.336.972	4.300.000	3.570.688

ПА 0002-Подстицаји културном и уметничком стваралаштву представе

423	Услуге по уговору	2.000.000	1.980.207	900.000	384.906
426	Материјал	1.000.000	1.000.000		
	УКУПНО	3.000.000	2.980.207	900.000	384.906

УКУПНО **82.657.310** **78.330.357** **12.621.144** **10.163.972**

Извршење расхода – 4 ниво економских класификација

ЕКО Н. КЛА С.	ОПИС	СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА		СРЕДСТВА ИЗ СОПСТВЕНИХ И ДРУГИХ ИЗВОРА	
		ПЛАНИРА НО	ИЗВРШЕНО	ПЛАНИРА НО	ИЗВРШЕНО
1	2	3	4	5	6

ПА 0001 –Функционисање локалних установа културе

4111	Плате, додаци и накнаде запослених (зараве)	46.772.686	46.766.367		
4121	Допринос за ПИО	4.676.824	4.675.809		
4122	Допринос за здрав.осиг.	2.409.000	2.408.468		
4123	Допринос за незапосленост				
4131	Накнаде у натура-месечне	65.000	57.600		
4141	Исплата накнада за време одсут.са посла на терет фонд.	43.000	42.976	50.000	17.065
4143	Отпремнине и помоћи	1.499.400	1.497.179		

4144	Помоћ у лечењу	2.237.600	2.231.637		
4151	Накнаде трошкова за запослене	700.000	577.053		
4161	Награде запосленима и остали посебни расходи	1.407.000	1.406.421		
4211	Платни промет	200.000	119.351	260.000	231.575
4212	Енергетске услуге	5.577.000	2.198.010		
4213	Комуналне услуге	450.000	320.625		
4214	Услуге комуникација	300.000	242.789	400.000	321.895
4215	Трошкови осигурања	500.000	500.000		
4219	Остали трошкови			20.000	19.550
4221	Трошкови служ.путов.у земљи	100.000	62.218	1.300.000	1.108.358
4222	Трош. пут.у окв.ред.рада инос.	5.000		100.000	800
4223	Тр.пут.у окв.ред.рада	5.000		200.000	111.270
4231	Административне услуге				
4232	Компјутерске услуге	259.000	214.725	20.000	
4233	Услуг.образов.и усав.запослених			50.000	30.240
4234	Услуге информисања	110.000	77.792	50.000	14.652
4235	Стручне услуге			300.000	251.008
4236	Услуге за домаћинство	225.000	20.495	500.000	264.265
4237	Репрезентација	50.000	50.000	200.000	197.234
4239	Остале опште услуге са спонз	2.280.000	2.278.099	1.457.644	1.493.645
4243	Медицинске услуге	92.000	92.000		
4251	Текуће попр. зграде и гр.објек.	472.800	472.431	50.000	10.260
4252	Текуће одржавање опреме	100.000	100.000	10.000	9.847
4261	Административни материјал	160.000	103.048	20.000	8.094
4263	Стручна литература	90.000	90.000	70.000	52.550
4266	Материјал за културу	390.000	298.185	126.000	63.242
4268	Материјал за одрж. хигијене	255.000	255.000	110.000	480
4269	Материјал за посебне намене	35.000	34.900	290.000	238.694
4821	Остали порези			255.000	254.755
4822	Порези, обавезне таксе, казне и пенали	31.000		1.000	
4831	Новч.казне и пен. по реш.суд.	1.000		52.000	11.500

4841	Накнада штете за повреде или штету	1.000		1.000	
5113	Капит.одр.зграда и објек.	1.000		1.000	
5122	Админист.опрема	120.000	120.000	1.000	
5126	Опрема за културу	700.000	700.000	1.526.500	1.497.399
	УКУПНО	72.320.310	68.013.178	7.421.144	6.208.378

Југословенски позоришни фестивал

4221	Трошкови служ.путов.у земљи	100.000	100.000	1.000.000	1.000.000
4236	Услуге за дом.и угоститељство			50.000	20.000
4237	Репрезентација			750.000	618.392
4239	Остале опште услуге	6.537.000	6.537.000	2.500.000	1.932.296
4266	Материјал за културу	700.000	699.972		
	УКУПНО	7.337.000	7.336.972	4.300.000	3.570.688

ПА 0002-Подстицаји културном и уметничком стваралаштву представе

4239	Остале опште услуге	2.000.000	1.980.207	900.000	384.906
4266	Материјал за културу	1.000.000	1.000.000		
	УКУПНО	3.000.000	2.980.207	900.000	384.906

УКУПНО

82.657.310

78.330.357

12.621.144

10.163.972



ДИРЕКТОР
Зоран Стамаговић